

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Net-Zero Industry Act: For clean tech manufactured in Europe

Summary

EUCLUSTERS TALKS

EU Clusters Talks
6 March 2024, 8:30 – 9:45 CET

An initiative of the European Union

Zákon o čistém nulovém průmyslu: Pro čisté technologie vyráběné v Evropě

SHRNUTÍ

European Cluster Collaboration Platform zorganizovala přednášku EU Clusters Talk, která proběhla 06. března 2024 a jejíž cílem bylo sdílet aktuální informace o zákonu o čistém nulovém průmyslu a diskutoval o klastrových aktivitách na podporu výroby čistých technologií v Evropě.

Program přednášky:

Moderátor: Chris Burns

1. ECCP novinky, **Nina Hoppmann**, členka týmu, ECCP
2. Zákon o nulovém průmyslu
Daniel Gerber, politický úředník, DG GROW, European Commission
3. Panelová diskuze
Janusz Kahl, výkonný ředitel, South Poland Cleantech Cluster
Katarzyna Balucka-Debska, hlavní politický poradce, EIT Climate-KIC
Laima Balčiūnė, vedoucí Cleantech Cluster Lithuania, CEO v Sunrise Tech Park
Massimo da Vià, Hlavní odborník na politiky a financování, Environment Park, POLO DI INNOVAZIONE – CLEVER
4. Možnosti financování, **Nina Hoppmann**, členka týmu ECCP

Klíčová sdělení

- Cílem zákona o čistě nulovém průmyslu je podpořit vývoj a dodávky čistě nulových technologií a zvýšit výrobu čistých technologií v EU.
- Klustry mohou podporovat zavádění čistých technologií různými způsoby: například zvyšováním povědomí, podporou začínajících podniků nebo pomocí při přechodu na obnovitelné zdroje energie.
- Současné regulační prostředí představuje pro zavádění vodíku velkou výzvu.
- Koncept regulačních pískovišť může být pro podniky užitečným nástrojem pro zkoumání řešení.

1. NOVINKY ECCP

Nina Hoppmann, členka týmu ECCP

Po úvodním slovu moderátora Chrise Burnse byly představeny následující novinky:

1. Přihlaste se na [Evropskou klastrovou konferenci](#), která se koná 7. a 8. května 2024, a na matchmakingovou akci.
2. Přihlaste se na [Clusters meet Regions v Miláně](#) - 26.-27. března 2024.
3. Zapište si datum konání [Clusters meet Regions v Grazu](#) - 18.-19. června 2024.
4. Bezplatná zkušební verze [Trend Universe](#) pro všechny uživatele ECCP s profilem a novými inovačními trendy

2. Zákon o nulovém průmyslu

Daniel Gerber, politický úředník, DG GROW, European Commission

Daniel Gerber představil zákon o průmyslu s nulovými emisemi, což je legislativní opatření Evropské unie zaměřené na podporu rozvoje a dodávek technologií s nulovými emisemi. Cílem je snížit závislost EU na technologiích, zejména z Číny, a posílit strategickou autonomii. Tento zákon má zajistit udržitelnou dodávku technologií s nulovými emisemi a snížit strategické zranitelnosti, které byly zvláště zdůrazněny narušením dodávek během války na Ukrajině. Zákon byl navržen v březnu 2023 a stanovil ambiciózní cíle, jako je zvýšení produkce čistých technologií v EU na 40 % a dosažení toho, aby EU tvořila 15 % světové produkce do roku 2040. Zavádí regulační rámec pro stimulaci investic do technologií s nulovými emisemi, s klíčovými pilíři zahrnujícími povolování, strategické projekty, přístup na trh, rozvoj dovedností a regulační pískoviště.

Daniel Gerber zdůraznil plánované jednotné kontaktní místo pro povolení, které má zjednodušit a urychlit procesy. Zákon také specifikuje typy pokrytých projektů, se zaměřením na výrobní zařízení a jejich dodavatelské řetězce, a zahrnuje novou kategorii projektů dekarbonizace energeticky náročných průmyslů. Dále předpokládá vznik „Údolí pro zrychlení nulových emisí“, která mají pomoci s investicemi a rozvojem dovedností v určených geografických oblastech. Tato údolí mohou podporovat shluky průmyslu s nulovými emisemi a zjednodušovat administrativní postupy. Prezentace rovněž zahrnovala inovativní přístupy zákona k přístupu na trh, prosazující necenová kritéria ve veřejných zakázkách, aby byly preferovány udržitelné a odolné produkty. Daniel Gerber také hovořil o konceptu regulačních pískovišť na podporu start-upů a o zřízení průmyslových akademií pro rozvoj dovedností.

Co se týče časového harmonogramu provádění, akt nabude okamžité účinnosti v červnu jako nařízení, které vychází z přednosti práva EU před vnitrostátním právem a zajišťuje harmonizovaný regulační rámec pro konkurenceschopnost čistých technologií v Evropě.

3. Panelová diskuze

Účastníci panelu představili své aktivity zaměřené na zvyšování povědomí a propagaci čistých technologií v Evropě, podporu zavádění vodíkových technologií a své názory na úlohu klastrů a regulační otázky týkající se čistých technologií.

Janusz Kahl představil aktivity jižního Polska Cleantech Cluster v Krakově, který se zaměřuje na podporu čistých technologií. Tento inovativní klastr zahrnuje různorodou skupinu zainteresovaných stran, včetně významných univerzit, podniků všech velikostí, místních vlád a neziskových organizací. Jeho posláním je zvyšovat povědomí o čistých technologiích a jejich přijetí v průmyslu, podporovat své členy v jejich zelených a digitálních přechodech, a tím zvyšovat budoucí odolnost a udržitelnost. Představil první model jednotného kontaktního místa v Polsku pro renovace budov, který byl vytvořen v rámci projektu Interreg „RENOWAVE“. Ve spolupráci s obcemi nabízejí snadný přístup k informacím, zdrojům a podpoře pro majitele budov, kteří váhají a potřebují podporu při zvyšování energetické účinnosti a udržitelnosti budov prostřednictvím renovace.

Laima Balčiūnė vysvětlila, že zaměření Cleantech Cluster Lithuania je na podporu start-upů. V klastru se spojují univerzity, neziskové organizace, vědecko-výzkumné instituce a malé

a střední podniky. Hlavním přínosem, který klastr start-upům poskytuje, je spolupráce, networking, poskytování informací, zvyšování povědomí, konzultace ohledně inovací a přístup k financování. Také pořádají různé akce a poskytují podporu při navazování kontaktů s cílem rozvíjet ekosystém čistých technologií. Významnou iniciativou je spuštění Clean Tech Catalyst, prvního inkubátoru a akcelérátoru pro start-upy zaměřené na čisté technologie v Litvě. Vzhledem k tomu, že ekosystém v Litvě je relativně malý, podporují několik projektů s mezinárodním matchmakingem s dalšími zeměmi, jako jsou Polsko, Německo, Itálie nebo pobaltské země.

Massimo da Vià představil klastr CLEVER, který se zaměřuje na udržitelnou mobilitu a vodíkové technologie, což odráží silné průmyslové dědictví regionu a současné schopnosti v oblastech mobility, automobilového průmyslu, leteckého průmyslu a chemických sektorů. Vzhledem k tomu, že vodík je považován za energetický nosič s širokým uplatněním napříč různými průmysly, si klastr CLEVER klade za cíl využít tento energetický nosič k podpoře široké průmyslové inovace. Místo vytváření nových podniků je posláním klastru CLEVER usnadnit přechod a přeměnu stávajících průmyslů a dovedností směrem k zeleným a digitálním technologiím. Klíčovým cílem je marketing obnovitelných paliv, což je významná oblast zájmu vzhledem k zapojení ropných společností v regionu do přeměny konvenční produkce fosilních paliv na obnovitelné zdroje energie.

Pokud jde o vodík, Massimo da Vià hovořil o výzvách v oblasti regulačního prostředí. Hlavní překážkou je přizpůsobení stávajících environmentálních a bezpečnostních předpisů, které byly navrženy pro tradiční paliva, jako jsou fosilní paliva, tak, aby zohledňovaly specifické vlastnosti vodíku. Konkrétním příkladem regulačních překážek je klasifikace vodíku podle evropského práva jako obnovitelného paliva nebiologického původu (RFNBO). Tato klasifikace komplikuje využití vodíku pro jiné účely než jako palivo, například jako průmyslovou surovinu v odvětvích jako ICT. Uvedl, že vodík vyžaduje odlišné regulační úvahy jak z tržního, tak z bezpečnostního hlediska. Pro řešení těchto výzev se vyvíjí úsilí o vypracování vodíkové strategie pro region, kterou usnadňuje spolupráce regionální vlády a vodíkového sektoru.

Uvedl také příklad společnosti, která byla zpočátku skeptická ohledně životaschopnosti obnovitelného vodíku. Prostřednictvím strategického zapojení na úrovni managementu jim klastr představil balíčky politik EU "Fit for 55", které zdůrazňují regulační změny a požadavky zaměřené na snížení emisí skleníkových plynů o 55 % do roku 2030. Toto představení vedlo ke spolupráci s různými partnery na prozkoumání cest k dodržování předpisů a inovacím v oblasti obnovitelné energie. Partnerství vyvrcholilo závazkem společnosti nasadit více než 30 megawattů elektrolyzérů v severní Itálii, což znamenalo významnou změnu směrem k přijímání vodíkové technologie.

Katarzyna Balucka-Debska vysvětlila, že hlavním cílem Climate-KIC je praktické implementování regulací a podpora průmyslových inovací směřujících k systémové změně, zejména v kontextu klimatických opatření. Silně obhajovala model klastrů jako životně důležité ekosystémy pro inovace. Klastry nejsou prospěšné jen díky svým schopnostem v oblasti networkingu, ale jsou zásadní pro vytváření ekosystémů, kde mohou start-upy a technologie prosperovat. Podle jejího názoru hrají regionální ekosystémy klíčovou roli při usnadňování praktické aplikace inovací a regulačních rámců, zvláště v oblasti změny klimatu a udržitelnosti.

Zatímco se často klade důraz na čisté technologie a energetický přechod, je důležité pamatovat na to, že čisté technologie zahrnují i další sektory, které vyžadují transformaci, jako je textilní a módní průmysl a zemědělství, které každý významně přispívá ke globálním emisím. Climate-KIC podporuje tento širší přístup k čistým technologiím, obhajuje strategickou nezávislost a zároveň využívá stávající technologie inovativními způsoby k redukci emisí.

Zdůraznila koncept regulačních pískovišť jako velmi užitečný nástroj pro překonání neochoty průmyslu ke změně. Tato pískoviště usnadňují dialog a spolupráci napříč hodnotovým řetězcem a spojují různé zainteresované strany, což umožňuje systémový přístup k identifikaci a řešení překážek inovací a změn. Obhajovala regulace, které jsou často vnímány podniky jako zátěž, jako nezbytné pro zajištění koherentního a systémového přístupu k environmentální udržitelnosti. Evropská zelená dohoda slouží jako komplexní strategie pro systémové změny zaměřené na snižování emisí CO₂ a minimalizaci poškození životního prostředí. Také zdůraznila Směrnici o podnikovém výkaznictví udržitelnosti (CSRD) nejen jako povinnost k reportování, ale jako nástroj pro podniky ke zlepšení jejich provozní udržitelnosti, což může potenciálně vést k úsporám nákladů a lepšímu postavení v konkurenčním globálním prostředí.

4. Možnosti financování

Nina Hoppmann, členka týmu ECCP

1. [EEN Energy Efficiency Action Call](#); uzávěrka přihlášek je 15. dubna 2024
2. [Innovation Fund 2023 Net Zero Technologies – General decarbonisation](#) (projekty malého rozsahu, projekty středního rozsahu, projekty velkého rozsahu, pilotní projekty, výroba); uzávěrky 9. dubna 2024
3. [Emerging energy technologies for a climate neutral Europe](#); uzávěrky 18. dubna 2024
4. [Energy Data Space](#); uzávěrka 29. května 2024
5. Příležitosti pro malé a střední podniky: výzvy euroklastrů; zveřejněno na [European Cluster Collaboration Platform](#)